

G.5.1. Az egy foglalkoztatottra jutó GDP és a fejlettségi mutató

Az ábrán két mutatót látunk: az egy foglalkoztatottra jutó GDP-t (ezer forintban) és az ún. fejlettségi mutatót, amely az egy főre jutó GDP-t mutatja az EU28 átlagához viszonyítva (százalékban kifejezve). A két mutató között fontos összefüggés áll fenn. Az egy foglalkoztatottra jutó GDP az általánosan használt termelékenységi mutató. Azt méri, hogy egy foglalkoztatott átlagosan mekkora értékű bruttó hazai terméket hoz létre. A fejlettségi mutató pedig azt világítja meg, hogy az ország teljes lakosságához viszonyítva, az EU átlagához mérve hogyan alakult a rendelkezésre álló, megtermelt bruttó hazai termék, vagyis milyen gyorsan fejlődünk, zárkóztunk fel a vizsgált időtávon az EU átlagos fejlettségi szintjéhez. A felzárkózást gyorsítja a termelékenység növekedése.

A termelékenységi adatsort vizsgálva azt látjuk, hogy 2004 és 2015 (ez a legfrissebb, rendelkezésünkre álló KSH-adat) között változó mértékű a termelékenység növekedése. 2012-től pedig megtorpanás látszik. Ennek valószínű oka a közmunkások által végzett munka alacsonyabb termelékenységének rontó hatása. A termelékenységet mérhetnénk a ledolgozott órára jutó GDP-vel is. E mutató szerint a 2010-es értéket 100-nak tekintve 2015-ben a V4-országok termelékenysége, az Eurostat adatai alapján, a hőmérőn látható értékek szerint alakult. Azt látjuk, hogy a V4-ek közül e mutató szerint is a magyar teljesítmény a legalacsonyabb.

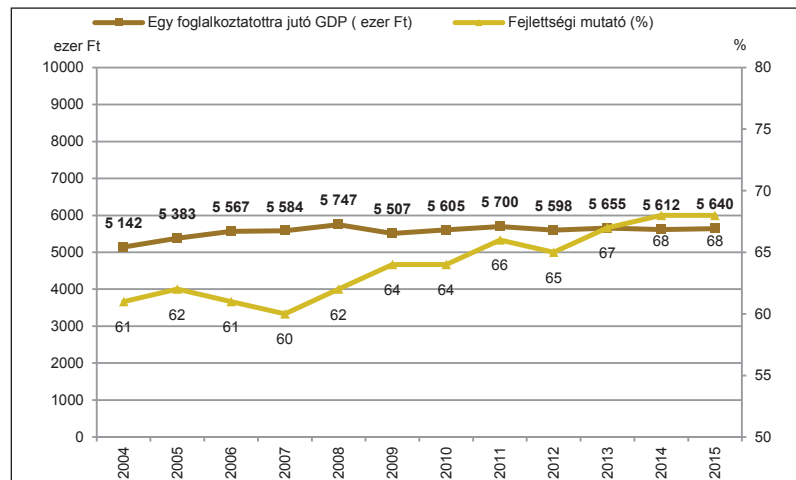
Mindkét mutatónak gyenge pontja, hogy nemzetközi összehasonlítás esetén helytelen következtetés levonásával járhat. Ugyanis mindkét termelékenységi mutató lehet azért alacsony, mert a munkavállaló nem hatékony technológiá-

val vagy rossz munkaszervezés mellett dolgozik. Ugyanis a munkatermelékenységet nemcsak a munkaintenzitás fokozásával, vagyis adott idő alatt vagy adott létszám által több és gyorsabban végzett munkával (például túlórák) lehet növelni, hanem jobb szervezéssel, korszerűbb technológiák alkalmazásával is. Az ezeket a tényezőket is figyelembe vevő mutató az ún. teljes tényező (többtényezős) termelékenységi mutató. Erre vonatkozóan azonban még nem állnak rendelkezésünkre összehasonlítható magyarországi statisztikai adatok.

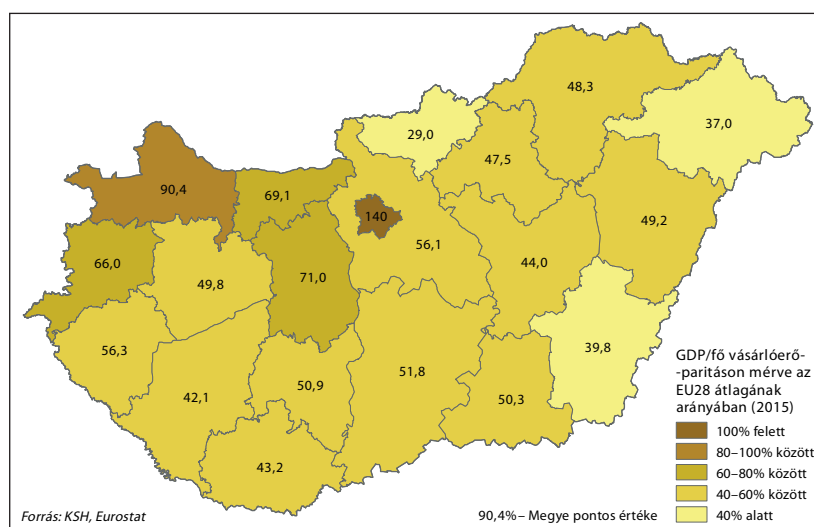
A termelékenység alakulása hatással van a fejlettségi szintre. Azt látjuk, hogy a fejlettségi mutatónk értéke 2006–2007-ben romlott, 2009–2010-ben és 2014–2015-ben stagnált, vagyis ezen években nem történt felzárkózás az EU átlagos szintjéhez. 2004-hez képest Magyarország fejlettségi szintje 11,4%-kal javult. Csehország esetén 11,5%-os, Lengyelország esetén 37,5%-os és Szlovákia esetén 35,7%-os a javulás.

Vagyis e tekintetben az utolsók vagyunk a V4-országok között.

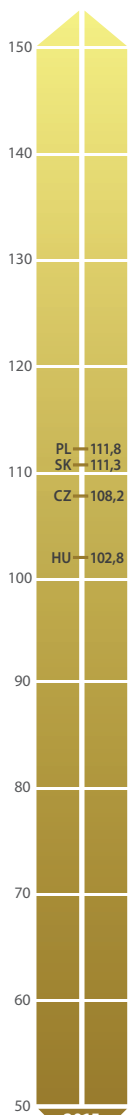
Megemlítendő továbbá, hogy Magyarország régiói között a fejlettségi szintben jelentős eltérések vannak. Ezt mutatja a térkép. A hét régió közül 4-ben a fejlettségi szint az uniós átlag 50%-a alatt van. A 19 megyéből pedig 11 nem éri el az átlagos EU-s fejlettségi szint felét úgy, hogy a Nógrád megyére vonatkozó érték csupán 29%, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére pedig 37%. A termelékenység javítása fontos lenne a fejlettségi szint növeléséhez az országos átlag, a régiós és megyei adatok javításához egyaránt.

Forrás: KSH, Eurostat

A termelékenységet elsősorban a korszerű technológiákba, a tudásba való befektetéssel, a felnőttképzés meg erősítésével, valamint innovációval lehetne javítani.

Forrás: Eurostat